

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Aleks Mark
Soojus- ja jahutusmajanduse ekspert

Teie: 28.08.2025

Meie: 15.09.2025 nr 2.3-8/25/2807-2

Kliimaministeerium
Suur-Ameerika 1
TALLINN

E-post: aleks.mark@kliimaministeerium.ee

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon sai Teie pöördumise, milles soovite inspeksiooni hinnangut Eesti Omanike Keskliidu väitele, et elektrituruseaduse-, maagaasiseaduse-, kaugkütteseaduse- ning ühisveevärgi ja kanalisatsiooniseaduse alusel salastavad teenuse pakkujad (seadusjärgsed monopolid) hinnakujunduse aluseks olevat informatsiooni, mistõttu ei ole tarbijatel ülevaadet hindade kujunemisest. Lisate, et mõned turuosaliselised leiavad, et andmete avalikustamine tekitab tarbijates lisaküsimusi, suurendab Konkurentsiameti töökoormust ning ei too märkimisväärset lisandväärtust. Samas on jäänud Teile ebaselgeks, kas hinnakomponentide avalikustamine võib olla vastuolus andmekaitsega seotud regulatsioonidega.

Kuna eeltoodud teenuste osutamise eest vastutab lõppkokkuvõttes riik või kohalik omavalitsus, siis on nende teenuste puhul tegemist avalike teenustega ning nende ülesannete täitmisega seotud teave on avalik teave avaliku teabe seaduse mõistes (AvTS § 5 lg 2). Samuti võrdsustatakse teabevaldajaga ettevõtja, kes on kaubaturul valitsevas seisundis, omab eri- või ainuõigust või loomulikku monopolit, - teabe osas, mis puudutab kaupade ja teenuste pakkumise tingimusi, hindu ja nende muudatusi (AvTS § 5 lg 3 p 1).

Eeldusel, et näiteks kaugkütte teenuse pakkujaid saab käsitleda AvTS § 5 lg 3 p-s 1 toodud kaubaturul valitsevas seisus olevaks ettevõtteks või monopoliks, siis on kaugkütte teenuse pakkujad teabevaldajad, kes peavad oma veebilehel avalikustama teabe oma hinnakujunduse kohta. Seadus ei täpsusta, kui põhjalik see peab olema. Andmekaitse Inspeksioon on siin seisukohal, et see peaks olema avalikustatud selliselt, et tarbijal oleks võimalik aru saada, millest see koosneb ja kas see on mõistlik. Nõustume siinkohal Konkurentsiametiga selles, et üksnes piirhinna avaldamine ühe numbrina, ei taga läbipaistvust, mis kinnitaks piisava veenvusega, et see hind on kujundatud avatult, mõistvalt ja põhjendatult. Samuti ei täidaks see ka AvTS § 28 lg 1 p-s 26 toodud nõuet.

Kuna elutähtsateenuse osutajad ja monopolid on vastavat teenust puudutava teabe osas teabevaldajateks, siis ka juhul, kui nende hinnakujundus ei ole seaduse kohaselt avalikustatud, on tarbijatel õigus seda neilt küsida ja teenuse osutajal kohustus vastata. Seega ei nõustu inspeksioon nende turuosaliste väitega, kes leiavad, et hinnakujunduse avalikustamine tekitab

tarbijates täiendavaid küsimusi, kuna juba seadusest tulenevalt on kohustus hinnakujunduse avalikustamiseks. Andmekaitse Inspeksioon toetab siin Konkurentsiameti seisukohta avalikustada hinnakujundus komponentidena, et kaitsta ka ettevõtete ärisaladusi. Peale võimaliku ärisaladuse (mille olemasolu ei ole inspeksioonile teada) inspeksiooni hinnangul hinnakujundus muud piiranguga teavet ei sisalda.

Et aga eraõiguslikud teabevaldajad tihti ei tea, mis osas nad teabevaldajateks on ja millised on nende kohustused, sh et neile tulevad kohustused ka avaliku teabe seadusest, siis Andmekaitse Inspeksioon pooldab, et juba eriseaduses oleks sätestatud, mida ja kui põhjalikult tuleks hinnakujunduse osas tarbijatele avalikustada. Nõustume nii Eesti Omandike Keskliidu kui Konkurentsiametiga selles, et hetkel ei ole hinnakujundus läbipaistev.

Kuna hetkel avalikustab Konkurentsiamet kooskõlastatud soojuse piirhindade hinnastruktuurid üksnes ettevõtjate nõusolekul, siis oleks mõistlik juba eriseadusesse sisse kirjutada hinnakujundamise avalikustamise kohustus ning selle ulatus, et see oleks kõigile üheselt arusaadav.

Loodan, et saime oma selgitustega Teile abiks olla.

Lugupidamisega

Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel